

1 Тежест на доказване

1.1 Какви са правилата във връзка с тежестта на доказване?

Принцип в люксембургското право е, че лицето, което търси изпълнението на задължение, трябва да докаже съществуването на задължението. Обратно, лицето, което твърди, че е изпълнило задължението, трябва да докаже плащането или факта, по силата на който задължението е погасено.

1.2 Съществуват ли правила, които освобождават някои факти от необходимостта да бъдат доказвани? В кои случаи? Възможно ли е да се обори определена правна презумпция чрез представяне на доказателства?

Люксембургското право предвижда в някои случаи презумпции, съгласно които лицето се освобождава от задължението да доказва факти, които е невъзможно или трудно да бъдат доказани. Презумпциите са следствия, които се извличат от един известен факт за друг, неизвестен факт по закон или от съда.

Законодателят различава две категории презумпции: от една страна, законовата презумпция, която даден специален закон предвижда за някои актове или факти. От друга страна, презумпциите, които не са уредени в закона, се преценяват от съда, който допуска единствено сериозни, точни и съгласувани презумпции.

По общо правило презумпциите са оборими. Така например се приема, че баща на детето, родено по време на брака, е съпругът на майката. Въпреки това е възможно да се предяви иск за оспорване на бащинството.

В по-редки случаи презумпциите са необорими. Това означава, че не е възможно да се представят доказателства за противното.

1.3 До каква степен съдът трябва да е убеден в даден факт, за да го използва за обосноваване на решението си?

Съдът преценява фактите по своя суверенна преценка. При съмнение съдът проверява дали са налице убедителни, ясни и съгласувани улики и допуска или отхвърля доказателствата в зависимост от правдоподобността на твърдяните факти.

2 Събиране на доказателства

2.1 За събирането на доказателства винаги ли е необходимо искане от страна по делото или в някои случаи съдията може да събере доказателства по собствена инициатива?

Съдът може да постанови събирането на доказателства по искане на една от страните. В определени случаи обаче той може да постанови събиране на доказателства и по собствена инициатива.

2.2 Какво следва, след като събирането на доказателства по искане на страна по делото бъде допуснато?

Съдът запознава назначеното вещо лице с естеството на задачата му. Страните и третите лица, които трябва да окажат съдействие при събирането на доказателства, се свикват от вещото лице. По силата на принципа на състезателното начало събирането на доказателства се извършва в присъствието на страните.

2.3 В кои случаи съдът може да отхвърли искане на страна по делото за събиране на доказателства?

Събиране на доказателства може да бъде постановено при всички случаи, ако съдът не разполага с достатъчно информация, за да се произнесе. Събирането на доказателства от съда във връзка с даден факт може да бъде постановено само ако страната, която го твърди, не разполага с достатъчно данни, за да го докаже. В никакъв случай не може да се постанови събиране на доказателства, за да се попълни пропуск на страната в хода на доказването.

Съдът трябва да ограничи избора си на мярка до такава, която да е достатъчна за разрешаването на спора, като акцентът е върху възможно най-опростения и икономически най-изгоден вариант.

2.4 Какви са различните видове доказателствени средства?

Различните доказателствени средства са писмените доказателства, свидетелските показания, презумпциите, самопризнанието и клетвата.

2.5 Какви са начините за снемане на свидетелски показания и различават ли се те от средствата, използвани за снемане на експертни заключения? Какви са правилата във връзка с представянето на писмени доказателства и експертни заключения/становища на вещи лица?

Способи за снемане на свидетелски показания и експертни заключения:

Когато свидетелските показания са допустими, съдът може да изслуша изявленията на трети лица, които биха могли да допринесат за изясняване на спорните факти, които са им лично известни. Изявленията се правят чрез писмени показания или се събират чрез разпит в зависимост от това дали са писмени или устни.

Съдът може да призове по свой избор всяко едно лице, за което смята, че може да му даде разяснения посредством констатации, консултации или експертно мнение по отношение на фактическите въпроси, за които се изискват експертни познания. Ако не е необходимо експертното заключение да бъде в писмена форма, съдът може да разреши на експерта/вещото лице да го представи устно по време на заседанието; за това се съставя протокол, който се подписва от съдията и съдебния деловодител.

Приложими правила за представяне на писмени доказателства и на писмените експертни доклади или заключения:

Писмени доказателства:

Страната, която представя документи като доказателства, е длъжна да предостави копия от тях на другите страни по делото. За предоставянето се издава разписка или то се прави чрез подаване в съдебното деловодство. Предоставянето на документите трябва да се извършва без за това да е необходима специална покана.

Експертни доклади или заключения:

Вещото лице депозира доклада си в съдебното деловодство. Съставя се само един доклад дори и вещите лица да са няколко на брой. В случай на разминаване в техните становища всеки един от тях изразява своята позиция. Ако вещото лице е ползвало становище на друг експерт, който има познания в област, различна от неговата, това становище се прилага, в зависимост от случая, към протокола от съдебното заседание или към досието на делото.

2.6 Има ли доказателствени средства, които се ползват с по-голяма доказателствена сила от други?

Някои доказателствени средства имат по-голяма доказателствена сила от други:

Официалният (публичен) документ се съставя от длъжностно лице, натоварено да изпълнява публични функции (нотариус, съдебен изпълнител) в рамките на неговите правомощия. Официалният документ се счита за достоверен до момента, в който неговото съдържание бъде обявено за невярно.

Частният документ се съставя без намесата на лице, натоварено да изпълнява публични функции, от самите страни, които подписват документа.

Частният документ се счита за достоверен до момента, в който бъде оборен.

Свидетелските показания и другите доказателствени средства се преценяват по усмотрение на съда.

2.7 За доказването на определени факти, задължително ли е използването на определени доказателствени средства?

За удостоверяване наличието на юридически акт (договор), чиято стойност надхвърля 2500 EUR, се изисква представянето на писмени доказателства. Обратно на това, доказването на юридически факт (злополука) се извършва свободно.

2.8 По закон свидетелите длъжни ли са да дадат показания?

Законодателят задължава свидетелите да окажат съдействие на съда с оглед установяването на истината.

2.9 В кои случаи те могат да откажат да свидетелстват?

От задължението да свидетелстват могат да бъдат освободени лицата, които посочат законово основание за това. Лицата, които могат да откажат да свидетелстват, са родителите или роднините по права линия на една от двете страни или съпругът, дори след постановяване на бракоразводното решение.

2.10 Може ли лице, което откаже да свидетелства, да бъде санкционирано или принудено да даде показания?

Неявилите се свидетели могат да бъдат призовани на техни разноси, ако изслушването им в съда бъде сметнено за необходимо. На неявилите се свидетели, както и тези, които без да посочат законово основание, отказват да свидетелстват или да положат клетва, може да бъде наложена гражданскоправна санкция в размер от 50 до 2 500 EUR.

Може да бъде освободен от плащането на глоба и разноси свидетелят, който по основателни причини не е могъл да се яви в насрочения ден за провеждането на заседание.

2.11 Има ли категории лица, от които не може да бъдат снети показания?

Всеки може да бъде изслушан в качеството на свидетел, с изключение на лицата, които не могат да бъдат свидетели.

Лицата, които не могат да бъдат свидетели, могат все пак да бъдат изслушани при същите условия, но без да полагат клетва. Въпреки това, родствениците по низходяща линия не могат никога да свидетелстват за фактите, изтъквани от съпрузите в подкрепа на иска за развод или за фактическа раздяла.

2.12 Каква е ролята на съдията и страните при разпита на свидетел? При какви обстоятелства свидетел може да бъде разпитан чрез използването на видеоконферентна връзка или други технически средства?

Роля на съда и на страните при изслушването на свидетелите

Съдът изслушва поотделно свидетелите и техните твърдения по ред, който той определя в присъствието на страните, или според реда, в който те са призовани. Свидетелите не могат да четат подготвени изказвания.

Съдът може да изслуша свидетелите или да отправя въпроси по отношение на всички факти, за които законът допуска свидетелски показания, дори и тези факти да не са били посочени в решението, с което се постановява изслушването на свидетели. Той може да изслуша свидетелите повторно, да ги изправи един срещу друг или срещу страните и при необходимост да ги изслуша в присъствието на вещо лице.

Страните нямат право нито да прекъсват, нито да разпитват, нито да се опитват да влияят върху свидетелите, които се разпитват, нито да се обръщат директно към тях, тъй като могат да бъдат наказани с отстраняване. Съдът, когато прецени за необходимо, задава въпросите, които страните са му отправили след разпита на свидетелите.

Видеоконферентна връзка и други технически средства

Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета от 28 май 2001 г. относно сътрудничеството между съдилища на държавите членки при събирането на доказателства по граждански и търговски дела цели да подобри, опрости и ускори сътрудничеството между съдилищата на държавите членки при събирането и представянето на доказателства. В люксембургското право не съществуват специални разпоредби, които да регламентират видеоконферентните връзки. Прилагат се разпоредбите на новия Граждански процесуален кодекс, отнасящи се до изслушването на свидетели, проверките, които самият съд извършва, и личното явяване на свидетелите. Съдилищата са оборудвани с необходимите технически средства. В деня, за който е насрочено провеждането на видеоконферентна връзка, трябва да присъстват съдия, съдебен деловодител, преводач и вещо лице. Съдът може изиска аудио-, визуално или аудио-визуално записване на част или на всички действия по събиране на доказателства, които той предприема. Записът се съхранява в деловодството на съда. Всяка страна може да изиска да ѝ бъдат предоставени образец, копие или транскрипция от записа, като заплати разностите за това.

3 Преценка на доказателствата

3.1 Набавянето на доказателства по незаконсьобразен начин от страна по делото ограничава ли съда да ги вземе предвид при постановяването на решение?

Съдът не взема под внимание незаконно събраните доказателства, като например запис от скрита камера или запис на разговор по телефона, за който лицето не е било уведомено.

3.2 Показанията на страна по делото смятат ли се за доказателство?

Декларациите, които самата страна предоставя в хода на процеса, по принцип нямат доказателствена сила.

Връзки по темата

<http://www.legilux.lu/>

Последна актуализация: 13/05/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.